

Stelling nemen!

MOET HERINTRODUCTIE KUNNEN?

In het eerste nummer van Twirre van dit jubileumjaar kondigde de redactie aan 'Moderne Natuur' het centrale thema te laten zijn voor dit jaar. Hoe ontwikkelt de natuur in Fryslân zich onder de veranderende omstandigheden (nieuwe Nota Ruimte, nieuw Streekplan Fryslân)? Hoe ziet de Friese natuur er in de toekomst uit? Accepteren we oprukkende zuidelijke soorten maar bannen we zogenaamde exoten uit? Wachten we eindeloos na de uitvoering van kostbare herinrichtingsmaatregelen op de spontane terugkeer van gewenste, maar zeldzame, doelsoorten?

Met het formuleren van stellingen nodigt de redactie haar lezers uit mee te discussiëren over dit onderwerp. De eerste stelling van het maantnummer luidde: 'Herin-troductie moet kunnen'.

Dat deze prikkelende stelling reacties oproep werd al snel duidelijk. Tijdens diverse gelegenheden werden redactieleden erover aangesproken. Lang niet iedereen waagde zich er echter aan zijn of haar gedachten ook op papier te zetten. Jammer! Wij zien ons genoodzaakt hier uitsluitend de op schrift (per e-mail) ontvangen reacties te vermelden.

De eerste reactie kwam van Jandirk Kievit. Als coördinator van het nationale beschermingsplan Groene glazenmaker viel zijn oog op het voorbeeld over Krabbenscheer. Over de stelling 'herinintroductie van Krabbenscheer moet kunnen' was recentelijk ook gediscussieerd in de klankbordgroep Groene glazenmaker, zo liet Kievit weten. Diverse vertegenwoordigers van de deelnemende provincies waren het niet eens met deze stelling. "Je zult geduld moeten hebben, maar indien de groeiomstandigheden goed zijn, komt Krabbenscheer weer terug." Volgens Kievit gaat dat tegenwoordig echter helemaal niet zo gemakkelijk. "Zaden die door eenden gegeten en 'op de juiste plek' uitgepoept worden zijn schaars." Het uitzetten van Krabbenscheer als laatste redmiddel zou daarom wel mogelijk moeten zijn. Kievit geeft echter aan

Over het uitzetten van Krabbenscheer is reeds gediscussieerd

foto: Wytze van Kammen

dat het zover niet hoeft te komen als de maatregelen van het beschermingsplan de komende jaren gezamenlijk door agrariërs, waterschappers, terreinbeherende instanties en provincies worden uitgevoerd.

Begin april ontvingen we een tweede reactie, eveneens per e-mail, van Rombout de Wijs, actief in o.a. de vleemuiskwerkgroep van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming.

De Wijs begint zijn reactie met een tegenstelling: "Waarom moeilijk doen als het makkelijk kan?" Naast het feit dat de maatregel tamelijk eenvoudig is, is ze volgens De Wijs misschien voor sommige soorten ook wel gewoon pure noodzaak, omdat deze anders dreigen uit te sterven. Volgens De Wijs kan de Nederlandse natuurbeschermingswereld grofweg worden opgesplitst in twee kampen: 'Handen af van de Natuur ('natuurpuristen')' of 'Beschermen wat je kan, ook al moet je daarvoor flink ingrijpen ('tuiniers')'. De Wijs ziet niet in waarom kiezen voor het ene per definitie beter zou zijn dan kiezen voor het andere. "Het maakt voor een Oeverwaluw heus niet uit of hij zijn jongen grootbrengt in een door vogelbeschermers aangelegde kunstwal of in een door natuurlijke processen ontstane oeverwal, als hij/zij de jongen maar groot krijgt." Om toch met elkaar te kunnen samenleven hebben we allerlei compromissen gesloten.

Rombout de Wijs citeert iemand van Staatsbosbeheer die zei dat 'we behoren te streven

naar een zo groot mogelijke diversiteit, bereikt op een zo natuurlijk mogelijke wijze". In die volgorde dus ook. Dat zou toch een werkbaar concept moeten zijn, zou je verwachten. Een zo'n compromis is volgens De Wijs dat van de ecologische verbindingzones, waarmee (ook de zeldzamere) soorten vanzelf van het ene naar het andere gebied zouden moeten kunnen komen. Helaas werkt dit concept volgens De Wijs redelijk voor een Hermelijn of een Vos, maar hebben een Veldkrekel of een Bever er niets aan. Terwijl natuurbeschermers zullen vinden dat soorten dan maar moeten uitsterven, beginnen de tuiniers na te denken over herin-troductie. In Engeland schijnen natuurbeschermers daar minder moeilijk over te doen. Als de oorzaken waardoor een bedreigde soort ergens is uitgestorven zijn opgeheven, gaat men daar gewoon over tot herin-troductie. Vervolgens worden de resultaten hiervan goed gevolgd. De Wijs begrijpt eigenlijk niet goed waarom wij daar in Nederland zo moeilijk over doen. Natuurlijk moet je wel een aantal duidelijke regels opstellen (deels zijn die er al bij het IUCN, de International Union for the Conservation of Nature), maar dan moet er ook niet verder meer over gezeurd worden. "In dat geval zou deze stelling niet in dit blad hebben hoeven staan!" besluit De Wijs.

De redactie